

HET MOOISTE VAN
Gerda van Wageningen

BREKENDE GOLVEN

Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

De wind kwam pal uit zee. Boven op het duin stond Elsie van Klaveren te genieten van de zon, die laag boven de horizon hing op deze heerlijke oktobernamiddag. De wind joeg haar rok omhoog tot onbehoorlijke hoogten, maar er was niemand anders te zien. Ze grinnikte opgewekt bij het vergeefse gevecht er fatsoenlijk uit te blijven zien. Haar blonde haren leken aan alle kanten uit haar hoofd getrokken te worden. De kille zeewind beet in haar roze gekleurde wangen.

Elsies bruine ogen glommen van pure levenslust. Ze hield van dit onstuimige najaarsweer, van het scherpe licht dat nog versterkt werd door het water. Ze hield van de woeste golven, die met hun witte kuiven onstuimig op het strand afstormden. Een paar meeuwen scheerden boven haar hoofd en riepen elkaar luidruchtig toe dat er een lekker visje te verschalken was bij de vissersboot daar-ginds aan de horizon.

Hier kwam ze altijd weer tot rust. Ze was bevoorrecht te mogen wonen in het bijzondere Rietveldhuis daar in de duinen schuin achter haar. Uitkijken op zee konden ze vanuit het huis niet, maar ze hadden er wel zo veel grond omheen, dat ze vanuit haar tuin de zee konden zien. Op dat punt had Arend vorig jaar een royaal tuinhuis neer laten zetten. Daar zat Elsie graag. Ze hield van de zee, van de

duinen, van de kop van Westenschouwen waar ze woonden. Arend van Klaveren werkte in Goes en was daar directeur van een firma in computerbenodigdheden. Het was hen, zoals men dat noemde, de afgelopen jaren naar den vleze gegaan. Elsie was twee jaar geleden gestopt met haar werk, ze was jarenlang doktersassistente geweest bij een arts in deze toeristenstreek, maar vooral 's zomers vroeg dat werk zo veel tijd, dat ze nauwelijks tijd had overgehouden voor andere dingen, zoals haar met hun gezondheid tobende ouders, haar hobby astrologie en vooral natuurlijk voor haar dochter Sandra. Bij de gedachte aan het meisje glimlachte ze opgewekt. Nog een diepe ademteug en Elsie keerde zich om. Ze moest naar huis. Kijken of Sandra wakker was.

Gisteren was het meisje weer ongesteld geworden, een gebeurtenis waar ze altijd veel last van had, ze lag in bed met hoofdpijn en buikkrampen. Ze had haar een paracetamolletje en een kersenspittenkussen gegeven, dat ze warm had gemaakt in de magnetron. Sandra was in slaap gevallen en zelf had ze met gretigheid de buitenlucht opgezocht. Een halfuurtje had ze stevig doorgewandeld aan het strand. Nu was ze weer thuis en genoot ze nog even van haar tuin. Veel bijzonders stond er niet in, dat was onmogelijk in de duinen, maar de tuin was ruim, met coniferen, een grote vijver met goudvissen erin en verschillende terrassen zodat ze altijd naar believen in de zon of juist in de schaduw kon zitten.

Kom, ze had lang genoeg getalmd. Sandra zou best een beker warme chocolademelk lusten, met een grote dot slagroom erop. Het meisje kon alles eten zonder ook maar een grammetje aan te komen. Bij haar lag dat helaas anders!

Voorzichtig keek ze een paar minuten later om de deur van Sandra's kamer. Het meisje staaarde naar het plafond. Er lag een bittere trek om haar mond, die Elsie niet begreep. Haar ravenzwarte haren piekten slordig om haar heen. Ze mopperde soms, dat het meisje beter voor zichzelf moest zorgen. Ze was knap, haar dochter. Geboren in Colombia en op zesjarige leeftijd door Elsie en Arend naar

Nederland gehaald na een kummervol leven in de arme sloppenwijken daarginds. Haar vader verdwenen en haar moeder gestorven. Keken die grote bruine ogen daarom zo triest? Soms vroeg ze aan Sandra, wat haar toch zo bedrukte, maar meer dan een nukkig schouderophalen kreeg ze nooit als antwoord.

‘Ik ga chocolademelk maken,’ liet ze opgewekt weten. ‘Heb je daar trek in?’

‘Ja, mam.’ Het antwoord klonk vlak. Elsie begreep het niet, misschien kwam het omdat haar dochter in de puberleeftijd zat. Sandra had al een tijdje last van sombere buien. Ach, meisjes van zestien, hoe was ze zelf niet geweest op die leeftijd!

‘Zal ik het bij je brengen of kom je naar de kamer?’ vroeg ze daarom nog steeds even opgewekt.

‘Ik kom er wel uit. Het tabletje heeft best geholpen. Zeg eens, mam, waarom voel ik me elke maand zo akelig?’

‘Dat weet ik niet. Bij sommige vrouwen is dat zo, bij anderen niet.’ ‘Jij hebt er nooit last van.’

‘Ik behoor dan ook tot de gelukkigen. Misschien kun je nog eens met oom Bram praten over de pil? Daar zijn uiteindelijk veel meisjes en vrouwen mee geholpen bij dit soort klachten. Kom, het is lekker weer. Zullen we straks met de auto naar Zierikzee rijden om winkels te kijken en iets lekkers te kopen voor bij de koffie vanavond?’

Nu Sandra was afgeleid van de gedachten die haar plaagden, lachte ze en werd ze ogenschijnlijk weer haar opgewekte zelf. Na haar vroegere leven waar ze zich nog het een en ander van herinnerde, had ze zich ontpopt tot een dankbaar kind, dat blij was met alles wat haar nieuwe leven haar bracht. Tot een jaar of twee geleden ongeveer, toen was ze veranderd. Toen waren de neerslachtige stemmingen begonnen, kon ze soms woedend over iets uitvallen, kon ze haar vader wel erg lelijk aankijken met die donkerbruine ogen van haar. Elsie meende, dat haar prille jeugdervaringen alsnog hun tol eisten toen Sandra in de puberteit kwam en dacht er een enkele keer over

om naar een psycholoog te gaan. Maar Arend was daar fel op tegen. Je moet geen patiënt maken van iemand die dat niet is, was zijn mening. Elsie wist niet goed, wat ze moest doen en had daarom nog niets gedaan. Ze voelde zich daar wel een beetje schuldig over. Als ze soms aan Sandra vroeg of ze wilde praten over wat haar dwarszot, werd het meisje nors en sloot ze zich af. Ook dat begreep Elsie niet.

Misschien moest ze het eens voorleggen aan de dokter bij wie ze altijd had gewerkt. Die kende haar goed. Die had haar teleurstelling meegemaakt, toen het duidelijk was geworden, dat er niet veel kans was dat zij en Arend kinderen van zichzelf zouden kunnen krijgen. Arend was verminderd vruchtbaar en zij had een verstopte eileider. Van een donor had hij niet willen horen, een adoptiefkind was het enige alternatief geweest in zijn ogen. Het was een moeilijke tijd geweest voor Elsie, want ze had moeder kunnen worden als hij met inseminatie had ingestemd. Bram was in die tijd niet alleen haar werkgever geweest, ze waren ook bevriend geraakt en zijn vrouw Gre was ronduit een schat. Ze hadden haar gesteund in die moeilijke tijd en ook daarna, toen ze naar Colombia waren gegaan om Sandra op te halen uit dat armetierige kindertehuis, waar ze terecht was gekomen nadat haar moeder was gestorven.

Negenendertig was ze nu en Elsie vond al met al dat ze niet mocht klagen. Niemand werd ouder zonder bittere dingen mee te maken, maar een mens werd nooit zwaarder belast dan dat hij kon dragen, had haar gelovige vader haar altijd geleerd. Dat hield ze zich voor bij elke tegenslag waarmee ze te kampen had gehad en die dag was ze ervan overtuigd dat ze dit standpunt de rest van haar leven niet meer los zou laten.

Ze zaten niet veel later lachend aan hun hete chocolademelk en alles was weer gewoon. Nadat Sandra een douche had genomen, reden ze naar het mooie stadje, dat nog zo rijk was aan oude panden en waar je zo gezellig kon winkelen. Het was het middelpunt van het hele eiland. Ze kochten slagroomgebakjes als troost voor

de moeilijke dagen en een nieuwe spijkerbroek voor Sandra. Weer thuis was het aan de late kant om zelf nog eten te koken, dus besloot Elsie dat ze wat zou laten bezorgen. Dat was een van die dingen die zo plezierig waren, als je behoorlijk in de slappe was zat. Zulke dingen kon je gewoon doen zonder je af te vragen of bruin het wel kon trekken.

Arend kwam die avond laat thuis, maar zijn stemming was opgewekt. Sandra ging vroeg naar bed, opnieuw met het warme kersenpittenkussen. 'Ze is al een echte vrouw,' lachte Elsie trots en Arend fronste zijn wenkbrauwen alsof hij niets van dergelijke vrouwenzaken begreep.

Ze genoten van de avond. De sterren fonkelden en doordat het huis zo veel glas bevatte, konden ze daar gewoon vanuit hun luie stoel naar kijken. In de open haard brandde een aangenaam vuurtje. Er stonden kaarsen op tafel, ze draaiden muziek terwijl Arend nog wat papieren van de zaak doorkeek en zij achter de computer zat om een uitdraai te maken van een horoscoop.

Ze had een hobby waar de dorpelingen nogal argwanend tegenover stonden. Ze deed aan astrologie. Een drietal jaren had ze les gehad in het berekenen en interpreteren van horoscopen. Ze had daarna een goed computerprogramma aangeschaft dat haar het lastige rekenwerk uit handen nam en zelfs een bescheiden duiding gaf die ze gebruikte ter ondersteuning van de dingen die ze zelf uit een horoscoop haalde. Ooit was ze ermee begonnen uit ongelof, maar al snel was ze verrast, dat er zo veel over iemands karakter te halen viel uit iemands geboortetijd en geboorteplaats. Langzamerhand had haar ongelof plaatsgemaakt voor grote interesse, voor het besef dat er meer was dan een materiële wereld, waarin het alleen maar ging om mooie huizen en grote auto's, de wereld van Arend die ook zo lang de hare was geweest. Het geloof waar ze mee was opgevoed, was jarenlang een schim uit een ver verleden geweest, maar de laatste tijd had ze steeds duidelijker beseft dat het allemaal niet zo eenvoudig lag.

Haar grootste hobby was om van vrienden en bekenden een horoscoop te maken. De mensen deden net, alsof ze haar een beetje vreemd vonden maar tegelijkertijd waren ze maar wat nieuwsgierig.

Het was al bij elven toen ze naar bed gingen, waar Arend haar onmiddellijk in zijn armen trok. Na deze heerlijke dag was ze er zelf ook voor in de stemming. Een halfuur later viel Elsie voldaan in slaap.

Wat was dat voor geluid?

Slaperig tilde Elsie haar hoofd op. Ja, nu hoorde ze het weer. Er drukte iemand langdurig op de bel. Een snelle blik op haar wekker leerde haar dat het vijf uur was. Ze strekte haar hand uit om haar snurkende echtgenoot wakker te schudden.

‘Arend, de bel. Wie kan dat nu zijn? Misschien is er iets gebeurd met onze ouders of...’

Opnieuw drong het snerpende geluid door het huis. Arend kreunde, geeuwde en wilde zich omdraaien. Geërgerd en met een bonkend hart gooide Elsie het dekbed van zich af. In het voorbijgaan greep ze naar haar ochtendjas. Ze knoopte net de ceintuur vast, toen ze de deur opendeed.

Er ging een schok door haar heen. Met grote angstogen keek ze naar de man en vrouw op de stoep. Politieagenten. Achter hen stonden er nog twee.

‘Is er iets ergs gebeurd?’ vroeg ze klappertandend. Nog nooit eerder in haar leven had de politie bij haar voor de deur gestaan en zeker niet op zo’n onmogelijk tijdstip.

‘Bent u mevrouw Van Klaveren?’

Ze knikte, even niet in staat ook maar een woord uit te brengen.

‘Is uw man thuis?’

‘Ja, natuurlijk.’

‘Mogen wij even binnenkomen, mevrouw?’

‘Is er een ongeluk gebeurd?’

‘Nee, mevrouw, maar we zouden graag even met uw man spreken.’
‘Ik zal hem roepen.’

Meteen liepen twee andere agenten langs haar heen naar binnen.
‘Dat is niet nodig. We vinden hem zelf wel.’

‘De slaapkamer is daar,’ wist ze nog verbouwereerd uit te brengen.
‘Dank u,’ mompelde de vrouwelijke agent en verbeelde ze het zich, of keek deze haar meewarig aan? In ieder geval lag er iets in de ogen van de agente, waardoor het Elsie benauwd om het hart werd. Er was geen ongeluk gebeurd, maar ze besepte terdege dat er iets goed mis was. Haar mond werd droog. Sandra stond in haar korte nachthemdje van T-shirtstof op de trap.

‘Wat is er aan de hand, mam?’

Er klonken stemmen uit de slaapkamer, geluiden die ze niet kon thuisbrengen. Elsie wilde gaan kijken wat daar gebeurde, maar het was opnieuw de vrouwelijke agente die haar met een gebaar tegenhield. ‘Blijft u maar liever hier.’

‘Wat is er toch?’ smeekte ze.

De ander zuchtte licht. ‘Uw man wordt gearresteerd. Er is een aanklacht tegen hem ingediend.’

‘Tegen Arend? Maar waarvoor?’

‘Aanranding, mevrouw. Misbruik van twee jonge meisjes.’

Het werd haar even zwart voor de ogen, maar toch was ze genoeg bij haar positieven om tot zich door te laten dringen dat Sandra een kreet uitte en dat de agente zich over haar dochter ontfermde. Elsie ging zitten, eenvoudig omdat haar benen haar niet langer wilden dragen. Haar hele lichaam beefde. Ze zag in een soort roes hoe de agente Sandra tegenhield. ‘Als hij bij jou ook dingen heeft gedaan, lieve kind, en ik denk dat dat heel goed zo zou kunnen zijn, dan moet je straks maar even met je moeder langskomen om een verklaring af te leggen.’

De blik in de ogen van het meisje deed Elsie's hart bijna stilstaan. Toen ging de deur van de slaapkamer open. Arend was gekleed in een spijkerbroek en een trui. Zijn handen waren geboeid. Een van

de agenten had hem stevig bij de arm, de ander kwam achter hen aan. 'Uw man moet mee voor verhoor, mevrouw.'

'Wat ze ook zeggen, het is gelogen,' mompelde Arend kwaad. Toen viel zijn blik op Sandra. 'Denk erom,' siste hij, voor hij door de twee agenten naar de deur werd geduwd. Sandra begon te huilen. Nauwelijks drie minuten later was het stil in huis. Elsie verzamelde haar laatste krachten en ging Sandra achterna, die naar haar kamer was gevlucht.

'Ga weg, mam, ik wil er niets over zeggen.'

'Ik heb er geen idee van gehad,' antwoordde Elsie bibberend en terwijl ze dat zei, voelde ze voor het eerst een enorm schuldgevoel. Er had iets afschuwelijks onder haar dak kunnen gebeuren, terwijl ze er niets van gemerkt had.

Ze moest gaan zitten. Ze wist dat dit niet het goede moment was om wat dan ook te zeggen, maar ze kon niet weglopen en haar dochter net zo ontredderd achterlaten als ze zichzelf voelde. Er liepen ineens tranen over haar wangen waar ze zichzelf niet eens van bewust was.

'Sandra,' hakkelde ze, 'ik beseft dat er iets gebeurd moet zijn, lieve kind. Ik wil je alleen maar beschermen. Maar dan moet ik meer weten. Daarna gaan we samen naar het bureau. Je kunt ervan op aan dat er nooit meer iets zal gebeuren wat je niet wilt en ik beloof je met mijn hand op mijn hart dat ik je zal beschermen tegen de dreigementen van je vader.' Daarna zuchtte ze nogmaals tegen de rug van Sandra, die demonstratief naar haar toe was gedraaid.

Ze wankelde terug naar de kamer, ging even zitten tot de zwarte mist voor haar ogen weer optrok, en kwam rusteloos weer overeind. Ze schonk een glas cognac in en sloeg dat in één teug achterover. Ze gruwde van het goedje dat ze anders nooit dronk, maar het trok een warm spoor door haar slokdarm en bracht haar terug bij haar positieven. Daarna begon ze jachtig de slaapkamer op te ruimen. Ze haalde het bed af, waar ze nog maar een uur geleden met Arend in gelegen had, waar ze nog maar een paar uur geleden

had genoten toen ze de liefde met hem had bedreven. Nu voelde ze zich ineens oneindig vies.

Ze stond langdurig onder de douche, maar het besmeurde gevoel bleef. Ze poetste en maakte de slaapkamer schoon als een bezetene, maar bleef zich beduimd voelen. Ze huilde zo nu en dan en twee uur later zat ze huiverend van de zenuwen achter een kop sterke koffie en een broodje. Halfacht. Was het werkelijk pas halfacht?

Ze ging even bij Sandra kijken, maar die was verdwenen zonder dat ze er iets van gemerkt had. Was ze naar school? Was ze ergens anders heen? Moest ze haar gaan zoeken? Als ze maar wist waar! Een enorme huilbui kwam los. Ze ging op de bank zitten en snikte het uit, maar het bracht geen opluchting. Opnieuw beefde ze over haar hele lichaam. In een opwelling belde ze Bram, die meteen beloofde te komen.

Hoewel de dokter op dat moment met zijn spreekuur zou moeten beginnen, nam hij alle tijd om Elsie's ontredderde woorden aan te horen. Gaandeweg gingen zijn ogen steeds ernstiger staan. 'Je weet het nummer van mijn mobiele telefoon, vandaag kun je me op elk moment bellen, Elsie. Nu geef ik je eerst een injectie om te kunnen slapen.'

'Ik kan niet slapen. Ik wil het ook niet. Hoe kan ik nu in dat bed gaan liggen terwijl... terwijl...'

'Er is een aanklacht ingediend en je man wordt verhoord. Er is nog niets bewezen. Het kan een vergissing zijn.'

'Nee, want Sandra...' Ze kreeg de woorden niet eens over haar lippen.

'Je weet niet wat er precies is gebeurd. Niemand mag veroordeeld worden, zonder dat precies bekend is wat er is gebeurd, Elsie. Je bent overstuur. Dat is logisch. Waarschijnlijk maak je alles veel erger dan het is.'

'Ik heb nooit, nooit ook maar iets gemerkt. Ik was tevreden met ons seksleven. Ik dacht dat hij dat ook was.' Ze huilde opnieuw,

maar de injectie begon haar werk te doen. Ze voelde een onnatuurlijke loomheid door zich heen trekken, die weldadig aandeed. Ze beefde niet langer. Het huilen hield op. Ze snoot omstandig haar neus.

De dokter knikte en wierp een blik op zijn horloge. 'Na het spreekuur kom ik nog even bij je kijken. Het is beter als je nu geen auto rijdt. Probeer maar een paar uur te slapen.'

'Ik moet Sandra zoeken, ik...'

'Ze komt wel terug. Waarschijnlijk wilde ze even alles op een rij zetten. Als je iets van haar hoort, zeg haar dan dat ze naar mij toe komt. Ze kan met Gre praten. Je weet dat ze Gre graag mag.'

'Zou ze misschien iets tegen Gre hebben gezegd, al eerder?' vroeg ze zich hardop af.

'Als dat zo was, had ik het geweten en hadden we geprobeerd haar aan het praten te krijgen, Elsie. Nee, Sandra heeft haar mond gehouden. Ze zal nu overstuur zijn, maar als er iets van waar is, ook opgelucht omdat ze niet langer een verschrikkelijk geheim met zich mee hoeft te dragen. Toe, kom een beetje tot jezelf. Je zult je krachten vandaag nog nodig hebben.'

Dat was een wijze raad. Onder invloed van de injectie was Elsie op de bank in slaap gevallen. Pas bij twaalven werd ze weer wakker. Arend was er nog niet. Nog suf in haar hoofd strompelde ze de trap op. Sandra lag in bed.

Ze voelde zich immens opgelucht dat haar dochter weer thuis was. Ook het meisje sliep, haar ogen waren opgezet en op haar wangen waren sporen te zien van opgedroogde tranen. Er kroop een brok in Elsie's keel. Ze ging naar beneden om koffie te zetten en ze smeerde met lichte tegenzin een boterham. Honger had ze niet, maar ze moest toch iets eten om op krachten te blijven.

Nog voor ze haar eerste kop koffie leeg had, ging de telefoon. Het was een krant, of het waar was dat... Alsof ze zich aan de telefoon brandde, smeed ze het ding weer neer. Binnen drie minuten ging

het apparaat opnieuw over. Ze nam niet op, het antwoordapparaat stond aan.

Ze at met lange tanden haar boterham op. Toen ging de deurbel. Er ging een golf van angst door haar heen, maar bijna meteen herkende ze de wagen van Bram. Hij scheen tevreden te zijn, praatte even met haar, vertelde dat Sandra bij hen was geweest. Hij had haar een tabletje gegeven en had nog een paar van die tabletten bij zich. Ze konden er beiden van nemen als ze daar behoefte aan hadden. Het was een onschuldig licht kalmerend middel. Zolang je die tabletten niet langer dan een week of twee achter elkaar slikte, konden ze veel goed doen in moeilijke situaties. Hij had Francine gewaarschuwd. Ze hoefde maar te bellen en haar beste vriendin zou langskomen. Had ze al iets van Arend gehoord?

Ze schudde het hoofd.

Toen Bram weer weg was, schonk ze nogmaals een kop koffie in. Daarna zat ze een poos op de bank voor zich uit te staren. De telefoon ging niet langer over. De journalist had het kennelijk opgegeven. Ze greep de telefoon om Francine te bellen. 'Bram heeft me ingelicht,' zei haar vriendin, 'maar hij zei ook dat je op de injectie in slaap was gevallen. Zal ik komen?'

'O ja, alsjeblieft. Ik weet niet meer waar ik het moet zoeken.'

'Tot zo dan.'

In een impuls belde Elsie het politiebureau. Kon men al iets zeggen over haar man? Het enige antwoord dat ze kreeg, was dat hij nog steeds verhoord werd. Ze hing weer op.

Ze voelde zich in de war. Ze wilde dit allemaal niet, ze wilde ervoor weglopen, haar ogen ervoor sluiten, maar dat hielp niet. Vanmorgen vroeg was haar leven overhoopgegooid en nooit, nooit zou het meer worden zoals het was geweest. Opnieuw kwamen er tranen, maar deze keer brachten ze opluchting.

Eindelijk begon ze zichzelf weer terug te vinden. Ze belde haar ouders en haar schoonouders op om te vertellen dat Arend op het politiebureau zat vanwege een aanklacht, maar dat ze niet moesten

schrikken als ze erop aangesproken werden en vooral ook met niemand van de pers moesten praten als er nieuwsgierige vragen werden gesteld. Daarna wachtte ze op de komst van Francine Simonisse.

Francine was een begenadigd kunstenares, ze schilderde en maakte prachtige beeldhouwwerken in brons. Ze behoorde tot de weinige kunstenaars die een goed inkomen verdienden met hun werk. De toeristen wisten de weg naar haar galerie in haar eigen woonboerderij altijd moeiteloos te vinden. Wat ze maakte, werd bijna altijd snel verkocht. Toch sloot Francine haar winkeltje die dag meteen nadat ze door de dokter op de hoogte was gesteld.

‘Je had me vanmorgen vroeg meteen moeten bellen,’ mompelde ze tegen Elsie, terwijl ze al snel aan het moederen sloeg. Ze maakte een broodje en thee voor Sandra, gaf het meisje nog een tabletje en zei dat ze alleen maar beneden hoefde te komen als ze dat zelf wilde, maar dat het verstandig was om met haar moeder te praten vóór haar vader weer thuiskwam.

‘Komt die dan terug?’ had ze met grote ogen gevraagd.

‘Dat weten we niet,’ had Francine geantwoord, ‘maar als je dat liever wilt, mag je wel een paar dagen bij mij komen logeren. Dat mag je moeder ook, als ze dat wil.’

Francines aanwezigheid deed Elsie enorm goed. Ze slikte gehoorzaam een tabletje door en accepteerde een kop warme soep, die haar goeddeed. Het was Francine, die daarna opnieuw het politiebureau belde om te informeren of de heer Van Klaveren vandaag nog thuis zou komen. Maar niemand wist het.

Het was inmiddels bij tweeën en ook Sandra had een kop soep gekregen, toen ze ineens verlegen de trap af was gekomen. Impulsief nam Elsie haar in de armen. Toen kwamen er opnieuw een paar tranen.

Francine trok zich in de keuken terug. Moeder en dochter keken elkaar onwennig en beschroomd aan. Er moest gepraat worden,

maar nooit eerder was dat zo moeilijk geweest. Elsie beseftte dat ze de sterkste moest zijn, Sandra was het meest kwetsbaar. Ze bad snel en stil om kracht en kreeg die ook. Haar grote liefde voor haar dochter hielp haar door de moeilijkste momenten heen.

Het komende uur hoorde ze de hele afschuwelijke waarheid. De laatste twee jaar moesten voor haar dochter een hel zijn geweest. Zeker twee keer per maand, meestal als zij naar de stad was om haar astrologielessen te volgen, had Arend het meisje gedwongen tot betasten en tot orale seks. Ze had zijn geslachtsdeel in haar mond moeten nemen. Meestal had hij overal aan haar gezeten, met het dreigement dat niemand haar zou geloven als ze erover praatte en dat hij ervoor zou zorgen dat ze teruggestuurd zou worden naar de sloppenwijken van Colombia waar ze vandaan kwam, als er ooit iets aan het licht zou komen.

Ze hadden in elkaars armen gehuild, moeder en dochter, de een bang en de ander tot in het diepst van haar wezen geschokt. Nu was Elsie bezig om koffie te zetten, terwijl Francine aan de keukentafel zat en stilletjes naar haar luisterde, terwijl Sandra een lange, warme douche nam. Voor het eerst beseftte Elsie dat ze zich in een bepaald opzicht opgelucht voelde. Wat nu aan het licht gekomen was, zou haar hele leven veranderen, haar toekomst op losse schroeven zetten en vast en zeker ging ze samen met Sandra een ongehoord moeilijke tijd tegemoet, maar alles was beter dan dat de dingen nog langer verborgen waren gebleven en de vreselijke toestanden voortgang hadden gevonden, terwijl zij zich van niets bewust was geweest.

Dat ze nooit iets had gemerkt, maakte voor de zoveelste keer die dag tranen in haar los.

Het was ondertussen halfzeven geworden. Francine kookte een lichte warme maaltijd. Bram belde om te vragen hoe het ging en ze vertelde het hem kort. Hij was niet ontevreden. Om haar hoofd knelde een strakke band van pijn, maar dat kwam natuurlijk door de zenuwen. Zou ze nog een tabletje nemen? Bram zei, dat ze het

maar moest doen en dat ze moest proberen te slapen. Impulsief zei ze, dat Sandra en zij bij Francine Simonisse gingen slapen, omdat ze niet wilde dat Arend ineens in de slaapkamer voor haar zou staan. Al die onzekerheid maakte haar bang. Op het politiebureau werd ze niets wijzer en het stond haar tegen om er zelf naartoe te gaan. Ze moest om Sandra denken. Haar dochter was op dat moment veel belangrijker dan haar man. Aan de toekomst durfde ze al helemaal niet te denken, zelfs niet aan morgen. Ze moest maar leven bij het uur, daar had ze op het moment haar handen meer dan vol aan.

Bij Francine vonden ze rust, moeder en dochter. Ze zaten lang in de serre, waar Francine kaarsen brandde en waar zachte klassieke muziek op de achtergrond klonk. Gepraat werd er niet of nauwelijks. Toen Sandra uiteindelijk slaperig werd, vroeg ze of ze de volgende dag iets leuks konden gaan doen.

‘Vanzelfsprekend, meisje,’ knikte Elsie, voor ze haar dochter met een warme knuffel welterusten wenste.

‘Ze is afstandelijk als ik haar aanhaal. Ik dacht maandenlang dat het kwam omdat ze ouder werd, maar nu begrijp ik dat er veel meer achter stak,’ verzuchtte Elsie toen ze een poosje later samen met Francine in de vlammetjes van de kaarsen staarde. ‘Wat kan een mens zich gemakkelijk vergissen in het leven.’

‘Met sommige dingen houd je nu eenmaal geen rekening en dat is alleen maar gezond.’

‘Ik heb nooit iets aan Arend gemerkt.’ Opnieuw schoot Elsie vol.

‘Ook jullie zullen erover moeten praten, vroeger of later. Hoe hij ertoe is gekomen.’

‘Aanranding, Francine! Wat heeft hij allemaal met die arme meisjes gedaan als hij zelfs met Sandra zulke ongehoorde dingen deed! Stel dat de aanklacht waar is, en ik wéét gewoon dat het zo is, dat hij dan veroordeeld wordt, en in de gevangenis komt? De zaak zal naar de knoppen gaan en ik... ik... het zal wel tot een echtscheiding komen, denk je niet?’

Zover was ze nog niet geweest met haar gedachten. Ze wierp een vertwijfelde blik op haar vriendin.

‘Nu niet,’ troostte Francine. ‘Morgen is er weer een dag, meisje. Nu moet je proberen wat te slapen. Laat de deur maar openstaan, ik lig in de kamer ernaast. Je kunt me roepen wanneer je wilt.’

HOOFDSTUK 2

Nog nooit had een nacht zo eindeloos lang geleken. Elsie staarde naar het plafond, woelde van de ene zij op de andere en steeds opnieuw spookten de gedachten ongebreideld door haar hoofd. Kon een mens overdag nog afleiding vinden door dingen te gaan doen, als je 's nachts in bed lag, kwamen de gedachten alsnog.

Aanranding, misschien zelfs verkrachting. Had Arend werkelijk een jong meisje gedwongen tot zoiets walgelijks? Ze kon het zich bijna niet voorstellen. Ze dacht, dat hij net als zij tevreden was met wat ze samen hadden. Kon je werkelijk zo veel jaren met een man getrouwd zijn en hem dan toch nog zo slecht kennen?

Daarna kwamen de onvermijdelijke gedachten die vrouwen in zo'n situatie maar al te vaak kwelden. Had ze soms zelf schuld? Was ze, zelfs zonder het te weten, ernstig tekortgeschoten? Had ze hem niet gegeven waar hij behoefte aan had? Het zweet brak haar uit. Stilletjes sloop ze naar de keuken om een kop warme instantsoep te maken.

Bij het brandende licht herinnerde ze zich het weinige dat ze ooit over dergelijke misdrijven had gelezen. Een seksueel misdrijf was in de eerste plaats een geweldsmisdrijf. Maar waarom zou een man als Arend geweld nodig hebben? Hij had toch alles? Vrouw, kind, een prachtig huis, het ging hen goed. Hij had een florerend bedrijf... O,

de zaak. Hoe moest dat nu verder? Zou de zaak eraan kapotgaan als de directeur veroordeeld werd voor zo'n walgelijke zaak? Of draafde ze nu door en moest ze haar man niet veroordelen voor er iets bewezen was? Maar dan was daar opnieuw het ontredderde gezicht van Sandra, dat voor haar geestesoog verscheen. Nee, hier was wel degelijk iets aan de hand. Arend had zich zonder enige twijfel schuldig gemaakt aan zaken die het daglicht niet konden verdragen. O, ze werd gek van al die gedachten!

Ze sloop terug naar de slaapkamer, schoot in haar kleren en wilde naar buiten gaan om te wandelen of om wat dan ook te doen, om maar te kunnen ontsnappen aan de hel van haar rondspokende gedachten.

'Elsie?' klonk de zachte stem van Francine.

'Blijf jij maar lekker liggen. Ik ga even een blokje om.'

'Om drie uur 's nachts?'

'Ja.' Er klonk niettemin aarzeling in haar stem. Even later stond Francine bij Elsie in de keuken. 'Ga even buiten door de tuin lopen, als je het binnen niet meer uthoudt, maar ga niet het bos in.'

'Stel je voor dat daar net zo'n kerel rondloopt als Arend, die...'
Haar stem brak.

'Toe. Even de tuin in en ik maak ondertussen warme melk met honing. Daarna ga jij in bed liggen en ik kom bij je zitten tot je slaapt.'

'Ik heb nog geen oog dichtgedaan.'

'Dat kan ik best begrijpen.'

'Zou Sandra slapen?'

'Vast. Jouw dochter heeft hulp nodig, Elsie. Er zijn dingen gebeurd...'

'Het is te veel, Francine, veel te veel. Ik voel me zo ontredderd. Wat moet ik doen? Hoe kan ik Sandra helpen als ik niet eens raad weet met mezelf? Wat moet ik doen als de verhoren afgelopen zijn en Arend thuiskomt? Hij zal heus niet vast blijven zitten. Hoe moet ik de familie van die meisjes onder ogen komen? Ze wonen in de

buurt, denk ik. Een scheiding is natuurlijk onvermijdelijk, alleen al om Sandra, maar moet ik nu halsoverkop uit ons huis vertrekken? Moet ik toch eerst naar Arend luisteren? Wat er ook waar is van die aangifte, vaststaat dat hij met Sandra dingen heeft gedaan die het daglicht niet kunnen verdragen. O, Francine, ik wist dat hij orale seks fijn vond, maar dat hij een kind... ons kind...'

Ze snikte het uit, Francine liet haar, maakte zwijgend melk warm, troostte Sandra. Het meisje was eveneens huilend in de deuropening verschenen, nadat ze na een paar onrustige dromen wakker was geworden van de geluiden in het huis dat niet hun eigen huis was. Ze kroop bij Elsie in bed toen ze besepte dat haar moeder het even moeilijk had als zijzelf.

'Vanaf nu zijn we samen, mam,' klonk haar bibberende stemmetje toen Elsie weer een beetje was bedaard.

'Je hoeft niet meer bang te zijn, lieverd. Ik wilde alleen dat je het me meteen na de eerste keer had verteld. Ik wist het niet. Ik had er echt geen idee van. Ik had je er zo graag tegen willen beschermen.'

Francine bracht de melk voor hen allebei en trok zich toen bescheiden terug. De deur bleef op een kier staan, zodat ze het kon horen als ze nodig was, maar wat moeder en dochter nu bespraken, was niet voor haar oren bestemd.

Sandra troostte Elsie en Elsie troostte Sandra. Het moeilijke gesprek duurde tot het ochtendgloren.

Het was vreemd om thuis te komen in hun eigen huis.

Arend was er nog niet. Francine was meegekomen en belde het politiebureau. Wanneer de heer Van Klaveren naar huis kon, was nog niet bekend. Ja, ze zouden gewaarschuwd worden als het zover was.

Bram belde kort daarop. 'Is alles in orde, Elsie? Ik heb je al eerder gebeld. Toen was je er niet.'

'Ik heb bij Francine geslapen. Het gaat wel, Bram. Ik ben van streek, maar dat kan niet anders.'

Bram beloofde vroeg in de middag langs te komen voor hij aan zijn ronde begon, hij zou ook contact opnemen met een goede psycholoog, die al eerder een geval had behandeld als dat van Sandra. Ze besefte toch wel dat haar dochter hulp nodig had en zichzelf misschien ook wel?

‘Kan ik nog iets voor je doen?’ informeerde Francine.

‘Jij hebt je werk. Je galerie moet straks om twee uur weer open. Ga maar,’ zei Elsie. ‘Alleen... moet jij misschien nog boodschappen doen, vandaag? Misschien laf, maar ik durf niet naar de supermarkt... niet vandaag, begrijp je? En Sandra wil ik het onder geen voorwaarde vragen.’

‘Zeg maar wat je nodig hebt. Ik ga meteen, ik heb zelf ook een paar dingen nodig. Beloof me, dat je belt als ik iets voor je kan doen. Als je me nodig hebt, sluit ik mijn winkeltje meteen.’

‘Je hebt al zo veel voor me gedaan.’

‘Onzin. Mocht je vannacht liever weer bij mij logeren, schroom dan niet te komen. Ik heb een reservesleutel in mijn portemonnee. Die laat ik hier. Dan kun je erin, alle tijden van de dag of de nacht.’

‘Je bent een bovenste beste.’

‘Je bent mijn vriendin.’ Dat verklaarde voor haar alles.

Francine was ook niet door het leven verwend. Ze was op latere leeftijd getrouwd, maar al na een jaar of vijf was haar man er met zijn veel jongere secretaresse vandoor gegaan. Ze had succes met haar schilderijen en beeldhouwwerken, maar ze had ook een zwakke gezondheid en moest zware medicijnen gebruiken voor de herhaaldelijk optredende astma-aanvallen. Die medicijnen tastten haar botten aan. Hoewel ze nog maar net in de veertig was, had ze last van botontkalking. Daardoor had ze vaak pijn bij het werken. Maar Francine had een ijzersterke geest en een zonnige kijk op het leven. Die dingen vond Elsie zo aantrekkelijk in de kleine vrouw met de donkerbruine ogen. Francine was een zuidelijk type, net als haar Franse moeder die in de Languedoc woonde.

Ze kusten elkaar op de wang bij het afscheid.

‘Vergeet niet dat ik er voor je ben. Denk eens aan al die keren dat jij voor me klaarstond, toen ik alleen kwam te staan. En wat heb jij geen karrenvrachten boodschappen voor mij meegenomen, alle keren dat ik benauwd was,’ zei Francine.

Even later zwaaide Elsie haar na. Daarna liep ze naar het tuinhuis vanwaar ze over zee kon uitkijken. Was het werkelijk nog maar twee dagen geleden dat ze hier zo had staan genieten en zich zo gelukkig had geprezen met haar leven?

Een diepe zucht ontspande haar een beetje. Kom, ze moest haar laatste krachten uit haar tenen zien te halen. Aan zichzelf kwam ze later nog wel toe. Nu moest ze zorgen dat ze er voor Sandra was. Ze voelde zich leeg, eigenlijk een stuk beroerder dan de vorige dag. Zou ze opnieuw gaan schoonmaken? Nee, ze ging pakken. Een koffer voor haarzelf en een voor Sandra.

Het meisje zei dat ze aan het strand wilde gaan lopen.

‘Alleen?’ vroeg Elsie een beetje ongerust. ‘Ik wil best met je meegaan, hoor.’

‘Ik wil graag even alleen zijn, je hoeft je over mij niet ongerust te maken. Ik heb het misschien gemakkelijker dan jij, mam. Voor mij is er een last van mijn schouders gevallen. Ik hoef niet langer bang te zijn voor paps voetstappen op de trap en wat daarop zou volgen, begrijp je?’ klonk het akelig volwassen voor een zestienjarig meisje. ‘Maar mam, als ik terug ben, kunnen we er dan over praten waar ik naartoe kan? Ik wil niet thuis zijn als hij terugkomt. Ik wil nooit meer...’ Haar woorden eindigden toch weer in een snik.

‘Inderdaad, lieve kind, dat zal nooit meer gebeuren. Als hij thuiskomt, ga ik met je mee. Natuurlijk zal ik met hem moeten praten over wat er is gebeurd, maar nooit meer zullen we als gezin onder één dak wonen. Dat staat vast.’

‘Dank je, mam.’

Sandra vertrok en Elsie schrok van haar grauwe gezicht in de spiegel, toen ze in de slaapkamer kwam om de koffers te gaan inpakken. Arend kwam nog lang niet thuis en Sandra was ook niet meteen

terug. Ze moest eerst maar eens zorgen dat ze er weer toonbaar uitzag. Dat hielp alle vrouwen die hun zelfvertrouwen waren kwijtgeraakt en het terug wilden vinden. Ze liet het bad vollopen en gooide er een royale scheut van haar duurste badolie in. Op haar gezicht deed ze een weldadig crèmemasker. Na een paar minuten voelde ze een heerlijke loomheid door zich heen trekken.

Een kwartiertje later droogde ze zich af en keek ze keurend in de kast. Nee, vandaag geen spijkerbroek met een eenvoudig T-shirt. Ze trok een gemakkelijk zittend jersey pakje aan, dat peperduur was geweest. Ze maakte zich op en toen ze even later in de spiegel keek, zag ze er stukken beter uit. Daardoor gesterkt pakte ze een koffer in. Boven in Sandra's kamer deed ze hetzelfde en tot haar verrassing had ze daarna trek gekregen. In de keuken maakte ze een tosti met kaas en ham. Sandra kwam weer thuis en het was te zien dat ze had lopen huilen. Warm trok Elsie het meisje tegen zich aan.

'We redden het wel, jij en ik,' mompelde ze. 'Hoe alles nu ook zal lopen, jij en ik beginnen een nieuw leven.'

'Waar moeten we gaan wonen, mam?'

'We zullen eens informeren naar een huurwoning en ik ga proberen werk te vinden.'

'Weer bij dokter Bram en tante Gre?'

'Die hebben geen assistente nodig, op dit moment. Het maakt me niet uit wat ik moet doen, als ik maar zelfstandig ben.'

'Jij wilt ook niets meer van hem weten, hè?' Weer was er die vroegwijze blik in Sandra's ogen.

'Ik weet het niet meer. Eerst moet alles een beetje betijen. Dan pas kan ik erachter komen wat ik precies voel, maar mijn liefde voor hem is doodgetrapt en dat doet pijn. Nee, ik zal nooit meer met je vader samenwonen, meisje. Daar hoef je niet bang voor te zijn. Ik kies voor jou.'

'Gaan we weer naar tante Francine?'

'Voor een nachtje, had ik gedacht. Daarna lijkt het me het beste dat we een poosje in een hotel gaan.'

‘Alles zit vol. Het is augustus!’

‘We zien wel. Morgen moet ik echt op zoek naar een advocaat. Dat lijkt me verstandig in onze situatie. Ik heb advies nodig, ook over papa. Ik wil weten hoe het nu verder gaat na zo’n aanklacht, hoe lang het duurt voor er een proces komt. Allemaal dingen waar we nooit mee te maken hebben gehad en waar ik goedbeschouwd niets van weet.’

‘Vraag oom Bram om advies. Die weet wel waar je een goede advocaat kunt vinden, mam.’

Ze knikte en zuchtte licht. De bel ging. Het was de dokter. ‘Je ziet er een stuk beter uit,’ stelde die tevreden vast terwijl hij haar volgde naar de kamer. ‘Helpen de pillen?’

Ze glimlachte. ‘Een lang en warm bad heeft me meer goedgedaan, oude pillendraaier.’

‘Ha, je begint weer een beetje tot jezelf te komen.’

‘Ik hou me groot, zoals dat heet. Bram, om mezelf maak ik me niet zo veel zorgen. Goed, ik heb een enorme schok te verwerken gekregen en de komende maanden zal mijn leven totaal op zijn kop gezet worden. Ik wil scheiden en ik moet verhuizen, ik zal moeten zorgen voor een eigen inkomen en ik moet voor alles Sandra steunen. Ik móet me wel oprichten en verdergaan, de problemen onder ogen zien.’

‘Daar is niets op tegen, zolang je je eigen gevoelens maar niet onderdrukt. De schok zal nog een lange nawerking hebben, Elsie.’

‘Dat ben ik me goed bewust. Er zal nog genoeg verdriet komen, omdat ik niet heb beseft wat er allemaal in Arends leven speelde, omdat ik mijn dochter in de steek liet op de momenten dat ze me het hardste nodig had. Dat laatste vooral, Bram.’

‘Wees niet te hard voor jezelf, meisje. In tegenstelling tot wat de meeste mensen denken, zijn er heel veel moeders die van niets weten als er incest plaatsvindt onder hun dak.’

‘Incest...’ Het was voor het eerst dat ze het woord uitsprak. ‘Het is zo’n afschuwelijk woord.’

‘Dat is het altijd, voor wie ermee te maken hebben. Het heeft jouw leven ondersteboven gegooid, maar Sandra’s leven zal er misschien wel nooit meer los van komen. Ik ben zo vrij geweest vast contact op te nemen met de psycholoog. Ze kan aan het einde van de middag langskomen, als Sandra dat wil.’

‘Ik heb er geen idee van. Misschien is het nog veel te vroeg.’

‘Ik zal er met haar over praten. Gre wil haar brengen. Dat is gemakkelijker voor allemaal. Als jij mee moet, voelt Sandra zich daar waarschijnlijk ongemakkelijk bij, maar denk erom, als je zelf professionele hulp nodig hebt, kun je er ook terecht.’

‘Is het in Zierikzee?’

Hij knikte en stond weer op.

‘Ik probeer daar een huurhuis te krijgen, Bram. Ik wil hier niet langer wonen. De hele tijd ben ik bang dat Arend ineens voor onze neus staat. Vannacht gaan we weer naar Francine en daarna probeer ik een hotelletje te krijgen, ondanks het toeristenseizoen.’

‘Goed dan, maar wil niet te veel ineens, Elsie.’

Toen Bram boven was om met Sandra te praten, zat ze in een stoel na te denken over alle plannen die zo spontaan in haar opgekomen waren. Ze keek om zich heen. Kon het zo zijn, dat dit huis niet meer het hare was, zomaar, van het ene op het andere moment? Er stopte een auto op de oprit. Arend? Ze voelde een golf van angst, vermande zich toen, maar het gevoel van onrust bleef. Het was een onbekende man. Van de krant, of hij haar een paar vragen mocht stellen en...

Verstijfd hoorde ze hem aan, tot Bram een paar passen langs haar heen deed, kortaf zei dat de man zich maar bij de voorlichter van de politie moest vervoegen als hij informatie wilde en knalde de deur weer dicht.

‘Inderdaad,’ verzuchtte hij. ‘Het is beter dat jullie niet hier alleen blijven. Wil je dat ik jullie meteen bij Francine breng?’

‘Misschien wil je de koffers vast bij haar brengen, dan gaan Sandra en ik straks op de fiets. Het is wel fijn om die daar bij de hand te

hebben. Mijn autootje haal ik later weleens op.'

'Goed, met die pillen is het beter om niet zelf achter het stuur te kruipen.'

'Ik zou niet eens durven. Bram, is het gewoon dat ik ineens van die rare angsten voel? Niet naar de supermarkt durven, niet in de auto willen rijden?'

'Ja, meisje, dat is normaal bij mensen die een grote schok te verwerken hebben gekregen. Alles komt vanzelf wel weer in orde. Het enige dat jij nodig hebt, is tijd.'

Ze wist dat het waar was. De schok dat ze juist die tijd niet zou krijgen, was daarom des te groter. Toen Sandra die middag met Gre naar de psycholoog was en Elsie met een vreemd gevoel voor het laatst, naar ze dacht, door het huis liep waar ze toch zo veel jaren gelukkig was geweest, had ze niet direct in de gaten dat de deur openging en even later met een smak in het slot viel. Ineens stond Arend voor haar neus.